

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАТЕСЯ

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor Winnipeg, Man., Canada. The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PK X. 4. 50 (1103). ВІСНИК, 1. ТРАВНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, MAY 1st, 1928.

No. 50 (1103).

VOL. X.

КАНАДСЬКИЙ СЕНАТ ПРОДОВЖУЄ ДЕБАТУ НАД КОМУНІЗМОМ.

Цим разом сенатори не бачуть уже так багато комуністичної пропаганди, а навіть "похваляють" чужинців.

ОТТАВА, 27. квітня. — Сенатор Ендрю Гейдон продовжував дебату над внеском сенатора Бобена, що звертає увагу сенату на комуністичну пропаганду в Канаді. Сенатор Гейдон сказав, що це другий раз за чотири роки він збирає голос в дискусії.

Сенатор Гейдон сказав, що він розслідує уживання шкіл для поширення комунізму. Він навіть слова визначеного шкільного інспектора в Торонто, що комунізм викликає мало зацікавлення в тім місті: є майже невідомий, за винятком з імені. Атторней-дженерал в Манітобі заявив, що не знає нічого про такі випадки в школах тої провинції, як було сказано в сенаті. В Саскчевані є мало ознак комуністичної пропаганди серед дітей.

Сенатор Гилліс сказав, що як комуністичні умовини, як це було змалювано деякими сенаторами, існують в якійсь частині Канади, то повинні бути підприняті драстичні кроки, щоб здавити таку пропаганду. Є можливість, що ці заяви можуть відбитися не лише на наших українських людях, але також на інших з центральної Європи. Більше як 40 років він жив серед поселенців з центральної Європи й уважає їх, майже в кожному випадку, значенною класою поселенців, що будуть першої класи Канадійцями. Підчас війни він приніяв багато чужинського походження до свого баталіону. Вони зголосились добровільно й були добримися жовнірами.

Сенатор Боен зробив внесок, щоб закінчити дебату.

АРМІЯ КИТАЙСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ЗАНЯЛА МІСТО ТСІНАН.

НАНКІН, Китай, 26. квітня. — Генерал Чан Кай-Ши, головний командант націоналістичних військ, повідомив телеграфічно місцеву головну квартиру, що націоналістична армія заняла місто Тсінан, столицю провинції Шантунь, около 230 миль на південні від Пекіну.

Націоналісти кажуть, що захопили 60,000 крісів і 110 полкових гармат.

Військо, що заняло місто, було під команду Фен Ю-Сяна, званого давніше як християнського генерала. Північне військо, що мало оборонити місто, було деморалізоване й не ставило ніякого опору. Десятки тисяч того війська вже дезертирували.

Всюди, куди вони втікали, вони грабили й мордували населення.

Більше як половина британських та американських мешканців у Тсінані вибрали тікати перед урадом міста. Всі жінки й діти були вислані до Тсінтао, де стоїть чотири американські військові кораблі.

ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ДО КИТАЮ.

ТОКІО, Японія, 27. квітня. — Три японські військові кораблі відплили сьогодні з морської бази Сасебо до Тсінтао в Китаю для допомоги тамешнім японським військам.

САНДІНО ЗАНЯВ АМЕРИКАНСЬКУ КОПАЛЬНЮ ЗОЛОТА.

МАНАГВА, Нікарагуа, 24-го квітня. — Августіно Сандіно, провідник нікарагуанських повстанців, який від кількох днів пропав був так, що американські морські не знали, де він находитись, нарешті виринув несподівано в другій стороні Нікарагуви, а саме в околиці Принсапольки, де захопив американську копальню золота та зв'язав у палон п'ятеро американців, у тім числі двох інженерів.

Принсаполька лежить в північно-західній частині Нікарагуви й дорога до неї з того міста, де в останнє бачено Сандіно, лежить через довгий та прикий гірський ланцюг. Дорогу ту Сандіно міг відбити тільки по впертих і тяжких маршах.

Власники копальні, довідавшись про вчинок Сандіно, звернулися до уряду Злучених Держав з просьбою о ратунок.

ПРОПАГУЄ ВІЙНУ ПРОТИ С.Р.С.Р.

БЕРЛІН, 24-го квітня. — До Берліна прибув лорд Біркенгед, який пропонує союз між Англією, Францією і Німеччиною для війни проти Радянських Республік. Біркенгед має за собою багато англійських консервативців, які від давня побоюють Радянський Союз всіма можливими способами.

В Німеччині Біркенгед знайшов підтримку з боку монархістів типу генерала Людendorфа, відомого монархіста. В своїм часі в Німеччині був уже виготовлений план протирадянського походу в такій дусі, як це тепер пропонує Біркенгед. Автором проекту був тоді померший генерал Гофман.

Міська рада у Вінніпегу відмовилась дати допомогу для безробітних

БУРЖУАЗНА БІЛЬШІСТЬ МІСЬКОЇ РАДИ ВІДКИНУЛА ВНЕСОК ТОВА. КОЛІСНИКА, ЩОБ МІСТО ВИДАЛО 30,000 ДОЛАРИВ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ.

Буржуазна більшість міської ради у Вінніпегу знову задемонструвала, що служить виключно інтересам капіталістичної класи, коли відкинула внесок комуністичного алдермена т. В. Н. Колісника, щоб місто видало 30,000 доларів на негайну допомогу для безробітних, а навіть більше, коли цього буде потрібно.

Спеціальне засідання міської ради в справі безробітних відбулося в середу минулого тижня. Тов. Колісник, який зробив внесок, щоб ухвалити 30,000 доларів на допомогу, вказав на те, що теперішнє положення є результатом надзвичайно великих зисків, які побирають великі корпорації. Він рішучо заперечив, що є робота для 2,000 людей, як це кажуть представники залізничних компаній. Він осуджував такий стан, що залізниця має роботу, а її не можна дістати через урядове бюро праці.

Алдермени з Незалежної Партії Праці підтримали внесок т. Колісника і промовляли за konieczність ухвалення допомоги.

Буржуазний алдермен Поуфорд, голова комітету безробітних, зробив поправку до внеску, щоб комітет розслідув положення самітних безробітних

у зв'язку з федеральним і провінційальним урядами та предложив з цього звіту. Ця поправка була принята 9 голосами проти 7. За нею голосували всі буржуазні алдермени, проти — всі робітничі алдермени.

Домагання безробітних предложив на засіданні міської ради т. Т. Юен, організатор Комуністичної Партії. Він домагався \$20.00 на тиждень для жонатих безробітних і \$2.00 для кожної дитини. Крім цього \$15.00 на місяць на одж і \$5.00 для кожної дитини. Для нежонатих безробітних домагався праці за трейд-юнійну платню, або \$12.50 на тиждень допомоги і \$10.00 місячно на одж.

Залегалі рахунки за газ, воду і світло повинні бути негайно заплачені і повинні бути проголошена мораторія на рент. Уся допомога повинна бути в гоівці.

Тов. Юен критикував владу за те, що дозволяє залізницям і колонізаційним товариствам контролювати роботи, які повинні бути в руках урядового бюро праці. Він сказав, що справа ухвалення 30,000 доларів на допомогу для безробітних буде доказом, наскільки симпатія міської ради до безробітних є дійсно щирою.

ВУГЛЕВІ БАРОНИ ВИЗНАЮТЬ ЮНІЮ.

КЕЛГАРІ, Алта., 27. квітня. — Всі майни в північній Альберті і дві майни в південній Альберті згодились визнати Майн Воркерс Юніон оф Канада і в настільки того в них не буде виданий страйк на 1. травня.

Таке оповіщення зробив Френк Гвیتال, президент майнерської юнії, після першого засідання поліс-комітету, що відбулося в четвер ввечер.

Настрій комітету, сказав він, був такий, що юнія повинна підписати агріменти з тими майнами, що годяться на визнання. Щодо інших, то він сказав, що правдоподібно страйк буде викликаний.

ВІДЕНСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА БЕЛЯ КУНА.

ВІДЕНЬ, 27. квітня. — Тут арештовано угорського комуніста Беля Куна, який був головою радянського уряду на Угорщині в 1919 році. Після повалення радянської влади буржуазією, він утік до Відня, де його інтерв'ювано. Після спроби отруїти його в Відні, йому дозволено було виїхати до Радянських Республік, де він жив в останні роках.

МІНІСТЕР ВІДВЕРНУВ МАЙНЕРСЬКИЙ СТРАЙК.

БЕРЛІН, 24. квітня. — Міністер праці відвернув великий майнерський страйк, що мав обняти мільон майнерів у Рурщині. Він признав обов'язочим рішенням арбітраційної комісії, яка признала підвищити платні майнерам на 8 процент. На це не годилися з початку жадна сторона. Майнери домагалися 15 проц. підвищення, а власники копальні казали, що й 8 проц. за багато.

Підтвержуючи рішення арбітраційної комісії, міністер праці дозволив рівночасно вуглевим баронам піднести ціну на вугілля на 5 процент.

РОБІТНИЧІ ДЕМОНСТРАЦІЇ НА УГОРСЬКІЙ.

ВІДЕНЬ, 22. квітня. — Арешти й брутальне поведення з арештованими робітниками позначили кампанію поліції Горто проти недавніх робітничих демонстрацій на Угорщині. Демонстрації для відсвяткування встановлення угорської радянської республіки в березні 1919 року вважаються по цілій країні як доказ зростаючої сили боевого угорського робітничого руху.

Помимо гортівського терору й нагнік поліції, демонстрації відбулися під самим носом урядових жандармів.

РИМ, 27. квітня. — Новинкарська агенція "Радіо Націонале" сповіщає, що в наближчій часі буде заключений пакт забезпечення між Італією а Туреччиною.

ВІСТИ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЬВОВІ.

У Львові розпочався 25-го квітня політичний процес проти 15 українських гімназистів зі Снятинщини, який акт обвинувачення закладає принадлежність до тайної української організації. Зокрема закладається їм діляння на шкоду держави ушкодженням державного телефону.

Всі обвинувачені є учениками вищих клас гімназії в Снятині й Коломиї, в віці між 16 — 20 літ. Між обвинуваченими є два сини письменника Василя Стефаника. Оборонці обвинувачених вносили були спротив до Найвищого Суду у Варшаві проти переведення розправи у Львові, однак суд цей спротив відкинув, тому розправа відбувається перед лавами присяжних у Львові.

НОВЕ СТИХІЙНЕ НЕЩАСТЯ НА ЗАХ. УКРАЇНІ.

З усіх сторін західно-українських земель надходять сумні вісти про нове нещастя, яке стрінуло селянство. Галицькі, волинські і польські селяни повідомляють про те, що майже вся озимина, жито й пшениця вимерзли на полях. Морози, які тривають постійно, знищують людську працю й коли не можна буде наново переорати й засіяти яр збіжжя, то цього року грозить нова катастрофа недороду й нужди та голоду.

Крім цього селянство відчуває великий брак засівного збіжжя. Уже в цілі частини краю, які від кількох тижнів живляться тільки примерзалою бароболою.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти!"

ДО РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ ВІННІПЕГУ!

У ВІСНОРОК, ДНЯ 1. ТРАВНЯ, ВІДБУДЕТЬСЯ НА МАРКЕТ СКВЕЙР У ВІННІПЕГУ ПЕРШОТРАВНЕВА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ЯКІЙ ПОВИННІ ВЗЯТИ УЧАСТЬ ВСІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ. ПОЧАТОК ДЕМОНСТРАЦІЇ В ГОДИНІ 7. ВЕЧЕРОМ.

МАНІТОБСЬКА СЕКЦІЯ ВСЕКРАЄВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ.

Від новозаснованої організації безробітних наша редакція отримала оцю заяву до поміщення в газеті:

Товариші! Через який тиждень ми збираємося на Маркет Сквейр, щоб показати наші потреби, наші терпіння загаломі Вінніпегу, та стараємося знайти вихід з цього.

Що ми осягнули? Оскільки це відноситься до допомоги, якої ми сподівалися з тої сторони, що несе відповідальність за теперішнє положення, ми осягнули лише те, що вказали сплячій адміністрації міста й загальній публіці на факт, що існує безробіття, що є людські істоти, які терплять голод. Це не є багато, однак дотепер нас зовсім не вважали, що ми взагалі існуємо. Тепер справа майється інакше. Це лише дуже незначний крок до успіху, однак це є крок і найтижчий крок, перший, який треба було зробити.

Товариші! Ми не остановимося на цім, ми будемо стояти за нашу слушну справу. Не знеохочуйтеся, якщо ми зараз не зможемо осягнути успіху. Продовжуймо нашу організацію, працюймо для нашої мети — осягнення негайної допомоги через публічні роботи або повного утримання до часу, поки не буде такої роботи за прожиткову платню.

Як ми започаткували цю організацію, перед нами виринали з дня на день нові проблеми, на розв'язання яких потрібна часу й терпеливости. Ми видаємо цю відозву до вас, товариші, щоб дати вам короткий наочерк руху, і просимо вас допомогти нам і в той сам час собі, збудувати нашу організацію в сильне тіло, що зможе повести боротьбу і пробити собі шлях до успіху.

Вей товариші, що виїздять з міста або їдуть до праці у Вінніпегу, просимо скомунікуватися з секретарем організації на адресу: P.O. Box 1513. Вінніпегська Трейдс енд Лейбор Кавіскал відступила тимчасово офіс для нашої розпорядковости. Зміни відносно цього будуть оголошені в пресі й на мітингах.

Комітет вирішив, щоб тимчасова вкалда для товаришів без праці виносила 5 центів на місяць, а для товаришів, що відстануть працю, 25 центів на місяць. Ми потребуємо фондів, щоб успішно вести свою працю, і ми надіємося, що ті товариші, що зможуть це зробити, радо допоможуть нам.

Наш тимчасовий офіс є в Лейбор Тем'л, Джеймс Евно, кімната 21.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА РОЗГРОМИЛА "ПРОСВІТИ" НА ВОЛІНІ.

Ще перед виборами, у самому розгарі виборчої підготовчої акції закрила польська влада повітову "Просвіту" в Дубні. В слід за тим наспіли з Дубенщини відомости про те, що влада закриває всі філії дубенської повітової "Просвіти" по селах повіту. І фактично нині "Просвіта" в Дубні та її читальні в цілому повіті не існують. Яка причина їх закриття? Польська преса пише, що причиною закриття "Просвіти" мала бути та обставина, що вони бучитом не займалися культурно-освітньою працею, а політикою.

Але на цьому не покінчилося. Зараз після виборів польська влада кинулася знов на "Просвіту".

Так у Ковлі закрила влада

повітову "Просвіту", а в зв'язку з тим і всі її філії по селі Ковельщини. Така сама доля стрінула також повітову "Просвіту" та всі її філії-читальні "Просвіти" по селі луцького повіту. З того бачимо, що польські чиновники розвинули на Волині плановий наступ проти всіх "Просвіт". Іншими словами започаткували боротьбу з культурно-освітніми українськими установами на всій волинській землі.

Ця ліквідація "Просвіти" має за завдання не тільки припинити всяку організаційну культурно-освітню працю серед населення в українському національному дусі, але й обтяти одним махом всякі безпосередні звязки української інтелігентної громади з народом.

НОВІ АРЕШТУВАННЯ У ЛЬВОВІ.

Недавно арештовано у Львові студента Полотнюка, як мнимого учасника в змові на життя провокатора Гука. Полотнюк мешкав разом з Гуком і тої ночі, коли доконано замаху на нього, Полотнюк пропав й поліція даремне за ним шукала.

Тепер він явився у Львові і поліція арештувала його на вулиці. У зв'язку з тим арештовано ще студентів університету Івана Сєніва, Семєна Бучкала й ученицю учительської семінарії Ольгу Палажій. Слідство держить поліція в строгій тайні.

Крім цього з невідомих причин поліція перевела трус у Качмарських і арештувала двох братів Качмарських та Евгєна Вишневецького.

Вікні арештовано у Львові гімназійного екстерніста Клима під замітом співучасті в нападі на директора гімназії д-ра Сабата, на якого напали чотири замасковані особи, які подає польська преса, за це, що влаштував святочні іменини Пласудського. Сабат має марку угодовця.

МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ! — НОЖНИЙ РОБІТНИК І КОЖНА РОБІТНИЦЯ ПОВИННІ ПОПРАЦЮВАТИ В ЦІМ МІСЯЦІ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАШІЙ ПРЕСІ ІСНУВАННЯ НА ТЯЖКІ ЛІТНІ МІСЯЦІ. — ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ І ПРЕСОВИЙ ФОНД ТА ПРИХОДИТЬ ЧИСЛЕННО НА ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ВЛАШТУЮТЬСЯ В КОРИСТЬ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ!

UKRAINIAN LABOR NEWS
Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
Subscription per year \$4.00
Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ
газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень.
у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавничє Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українсьім Робітничім Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЛИСТ ВІД ТОВ. І. НАВІЗІВСЬКОГО
до
КАНАДІЙСЬКОГО КОМПІТЕТУ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПО-ВІНИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Дорогі Товарищи:
Користаю з нагоди мого побуту у Львові, куди приїхав по гроші і подаю Вам бодай коротенький звіт з моєї дотеперішньої незвідної праці. Досі я обїхав три повіти: Самбір, Рудки і Старий Самбір. В цих повітах прослідив положення і роздавав допомогу в слідуючих місцевостях: Бабина, Берези, Пилини, Калинів, Курчаловичі, Кружики, Подільці, Суєулів, Мости, Колодуби, Повергів, Тершаків, Старий Самбір-місто, Смілянця, Посада долина, Посада горішня, Тернів, Бусови-сько, Лужок горішній, Стрілки і Липина велика та ще в парі присілкох, які не становлять собою окремих громад, а належать до више наведених сіл.

Насамперед поїхав я по селах самбірського повіту, де Дністер неурегулюваний і наніс багато шкоди своїм виливом. Зима тут в Галичині була дуже легка в порівнанні з канадською, але за те під весну почалася студія. Я телепався цілими днями фірюю (подекуди по сім кілометрів село від села, де треба було роздавати допомогу) і підчас цього дуже перестудився. Вернувши до Львова, пролежав цілий тиждень.

Другим наворотом виїхався я вже не в морози, але в слоту. Заїхав в рудчанський повіт і мало що не "втопався" в болотах по селах за Комарном. І болота-ж тут по селах, просто зразкові. Увійти собі, що нас три особи на фірі, їдемо трома кінями сім кілометрів чотири години. Коліс з болота не видно. Що сто кроків треба ставати відпочивати, бо коні шумою вкриті. І тут в цих низах та болотах люди вік свій коротають в крайніх злиднях.

З рудчанського повіту виїхався я в повіт Старий Самбір — це вже в горах Карпатах. Тут не болота, а камінь лишився в мійбніших місцях. Всюди сухий гостинцевий висаджений острими каміноками, кишки відбиває. Одного дня я проїхав поверх 40 кілометрів фірюю і вночі як клався спати, то не треба було ні купити ні васильку.

Роздаю гроші тільки в тих селах, що положені в долинах понад гірськими ріками та над Дністром і то тільки в тих, що найбільше знищені. Допомогу дістають найбільші і найбільш потерпівші селяни і робітники без ріжниця на національну чи партійну принадлежність. Це людям дуже подобається, хоч що правда бідних Поляків і Жидів трапляється дуже мало. Але де вони є, то дістають допомогу так само як і Українці.

Поліцейський агент по порученні влади не відступає мене ani на крок. Перешкод покищо не робить мені, а слідкує тільки за тим, щоб я при роздачі не провадив компропаганди.
Перед роздачею грошей я звичайно влаштую маленький "спів" до зборань, пояснюючи їм хто я, від кого і чому приїхав, хто складає цю допомогу, з якими труднощами і т. п.

Треба би Вам бути свідками того страшного, знищення і так дуже бідних селянських стріх. Нужда страшна. Бувають такі жаливі сцени, що хоч стидно мені, а від сліз не вдержішся. Бувають також я на причинд міншї епізоди з людьми, які пришивають мені різкі-преріжні титули. Ви знаєте наших відсталіх, вихованих у вічний термів селян. Але про це розкажу Вам колись як верну до дому.

Переводжу розподілу грошей в такий спосіб: приїжджу в село і по наказі воевідства зголожуюся до місцевого "начальства" — до вінта, що хочу перевести розподілу грошей. Назначую свого мужа довіря (звичайно бідного селянина) і він з вінтом та ще з якимсь нуджарем укладають лісту найбідніших, що потребують допомоги. Звичайно лісту таку ділять на три категорії: найбідніших-безземельних, відтак найбідніших малоземельних, що потерпіли, а нарешті середняків, що потерпіли від повені. Багачи виключені. Вони дають собі раду й без нашої допомоги, а бідак пропадає.

Вражники в людей остаєся всюди якнайкраще. А як дякують...

Завтра їду в повіти Стрий і Сколе, а відтак далі на полудневий схід, про що Вас знову коротенько звідомлю.

Ах, Товарищи, не мали Ви чим мене покарати та вислати на це нещастя до старого краю. Я чувся-б щасливий, колиб цього всього не бачив. А кромї всього мені так вже сприялось, що на крилах хотів би злетіти до Вінніпегу, там де кинуть наше життя. Жду на листи від Вас і від родини і нік не можу діждатися...

Покіщо держите міцно, а я їду святкувати між легінів в гори.

3 тов. привіттом,
Львів, 10. квітня 1928. I. Навізівський.

ШЛЯХИ, ЩО ВЕДУТЬ ДО РИМУ.

Під таким наголомком московська "Правда", центральний орган Всесоюзної Комуністичної Партії, розглядає мандрівку до Риму в останніх часах балканських дипломатів, що їздили на побачення з Муссоліні. Майже одначасно відїдали Рим: Михалкопулоє (Греція), Титлуеску (Румунія), Руді-бей (Туреччина), Залеский (Польща) та Бетлен (Угорщина). Руководителі зовнішньої політики цих другорядних держав уважали за відповідне побачитися з Муссоліні, договоритися з ним в справі "питань, що гостро дотикають цих держав".

"Правда" каже, що ініціатива відїданн Муссоліні представниками цих держав походить не від них самих, але від італійської дипломатії. Італія свариться з Югославією за Альбанію.

Вона преться зрештиту Альбанію своєю провинцією. Для цього їй треба забезпечити коли вже не підтримкою інших балканських держав, то бодай їхньою нейтральністю. Добившись згоди на свої плани Греції, Румунії й Угорщини, Муссоліні в сей спосіб хоче ізоловати Югославію.

Туреччина також входить в гру заборчої політики Муссоліні. Туреччина є в гострих відносинах з Англією. Англія через Ірак преться до турецької нафти. Загрозачи з Туреччиною, Муссоліні хоче показати Чемберлейнові, англійському міністрові закордонних справ, що справа турецької нафти йому також близька — іншими словами, Чемберлейне, не пхай носа в справи Італії з Югославією, то будеш мати спокій в Туреччині.

Яку-ж роллю грає Польща; що її міністр також був у Муссоліні? Для політики Італії на Балканах підтримка Польщі також потрібна. Югославія — союзниця Франції. Франція й Англія своїм натиском на Італію якраз не допустили до збройного конфлікту між Італією й Югославією минулого року. Тепер Італія хоче перетягти на свій бік Польщу, також союзницею Франції. Забезпечивши підтримку своїх планів з боку Румунії, Греції та Угорщини, знетралязувавши Туреччину та Польщу, Муссоліні тоді заговорить мовою зброї з Югославією.

Хитра політика, нема що й казати. Але оте кляте "але" всюди найде свій несподіваний вихід, а саме: придбавши на свій бік кілька менших держав, Муссоліні поставит проти себе союз Франції з Англією. Куди не кинь, то все кляй, якого не вибе Муссоліні своїм фашистським лобом.

ПРОФСПІЛКА КАПІТАЛІСТІВ В ЯПОНІЇ.
(Спеціальна кореспонденція до "У.Р.В." з Японії.)

Майже до самої світової війни робітничий рух Японії нічим себе не виявляв. Річ в тім, що промисловий пролетаріат був малочисленний і власне через те не було класової свідомості, робились тільки заходи для організації робітничої класи.

В часі війни європейська і до деякої степені американська промисловість свої виробі готувала для воєнних потреб і завдяки цьому японська промисловість була в надто вигідній становищі, тому, що вона майже мала в своїх руках весь східний ринок.

На протязі декількох літ вся країна була покрита цілою сіткою фабрик і заводів. Ріст японської промисловості був рівночасно — ростом японського пролетаріату. Кадри промислового пролетаріату збільшувались.

Індустриалізація країни була причиною масових конфліктів між робітниками і працьодавцями. Хвиля страйків пронеслась над всіма великими центрами Японії. Офіційна статистика показує слідуючі цифри:

В 1921 р. було 246 страйків.
В 1923 р. було 263 страйків.
В 1924 р. було 333 страйків.
Треба пригадати, що ще в 1900 році правительство настрашилося робітничого руху в Західній Європі й при помочи адміністративного терору задувало промисловий магнавіт проти наступаючих колон робітничої класи Японії.

Вже тоді був введений 17-ий параграф поліцейських правил, в якім було визначено слідуючі:

"Ті, що думають викликати страйк, заключається в тюрьму на 6 місяців з грошевою карою на 30 єн."

Та не двилась на всі приготування правительства, числа конфліктов між трудом і капіталом збільшувалося.

На протязі 10 років після закінчення світової війни японському пролетаріату прийшлося витримати жорстокий натиск капіталу і коли буржуазія зневірляла при помочи адміністративного терору злоїмуду силу робітничої класи, вона почала шукати нових, на цей раз так би мовити гуманітарних, способів, з е опертися на міщанський пролетаріат не перекреский революційними ідеями.

Ів. Геринюк.
Дзйрен 2. квітня, 1928.

КАПІТАЛ І РОБІТНИЧІ ДІТИ.

Ненаситний капітал не здержується перед нічим, щоб тільки нагарбати як найбільше багатства. Він жорстокий в своїй величчї, немилосердний. Не зворушують його грубоць серця навіть недовинні діти робітників. Могутня рука капіталу захищує все, що тільки попаде під руки. Робітничі діти. Хіба мляує їх капітал?

Робітників-батьків визискує капітал до останнього, а їхні діти примірають дома з голоду.
Робітники-батьки, коли домагаються хоч трохи людського життя і кращого шматка хліба — виходять на страйк, а їхні діти в той час засуджені на голодову смерть. І для капіталу це вигідніше. Голодом і смертю дітей та жінок страйкерів — він примушує їх повернутися назад в положення покірних, мовчазних рабів.

Робітники-батьки і робітничі-матери не одержують за свою тяжку працю стільки, що би прокормити хоч дітей своїх. І діти приноєлені в найкращій своїй юности — віддавати ся в руки капіталу і за нуждену платно тяжко працювати. Их пожерає ненаситний капітал. Вкінці — з нужди, з голоду, з безробітня — робітничі діти попадають на тернистий шлях проституції, що є теж витвором капіталізму.

ДАРЕМНІ НАДІЇ ВОРІГІВ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ.

Доклад голови Раднаркму, тов. В. Чубаря, на недавній сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

Голова Раднаркму тов. Чубар в своєму докладі зупинився на здійсненні постанов ювілейної Сесії ЦВК СРСР і з'ясував сучасне становище Радянської України як з боку внутрішньої ситуації, так і з боку міжнародного її становища.

Тов. Чубар зупинився на короткій історії будування Рад. України і стисло відзначив ті основні моменти, які слід пам'ятати робітникам і селянам-Українцям, що перебувають поза межами Радянської України.

10 років будується пролетарська українська держава. Укр. пролетарська держава, це результат перемоги робітників і селян України в революційній боротьбі.

Збройна боротьба з контр-революцією дорого коштувала трудящим. Шкоду від руйнації на терені України ми без великої помилки можемо вирахувати на 30 мільярдів.

Що-року зростало наше господарство, ми переборювали не тільки руйнацію старих часів, але й переборювали стихію голод.

Буржуазія втрапила не тільки владу, але й майно.

Коли ми вїзьмоємося підрахувати, що саме буржуазія втратила на Україні, чому вона намагається одержати своє добро, чому вона до цього прагне, то тут треба сказати, що буржуазія мала багато не лише владу, але й багато майна. Приблизні підрахунки говорять, що майно капіталістів і буржуазії на терені України коштувало 3 мільярди карбованців. Чужоземних капіталів було коло 1 мільярд карбованців. Поміщики й буржуазія, що керували державою, втратили свою землю, яку відібрало селянство теж щось на 3 мільярди карбованців.

Самої орендної плати, яку виплачували селяне поміщикам, та плати за куплену в них землю поміщики брали майже 80 мільйонів карбованців щороку. Це приблизно та сума, що становить нині сільсько-господарський податок. Ріжниця тільки в тім, що тоді 80 мільйонів карбованців ішло в кишені поміщикам, а тепер ці 80 мільйонів карбованців їдуть на побудову шкіл, на утримання лікарень, на ветеринарні пункти і т. инші.

Як бачите, є рачія буржуазії нашій об'єднатися з чужоземцями, щоб повернути своє майно. Але короткі руки, і не дістати нічого, що є в радянських республіках, ні придумати революційний дух трудящих у себе.

Радянська Україна — чинник революції.

Наша земельна політика, каже Чубар, впливає на те, як вирішуються земельні справи у наших сусідах. Це розуміють робітники та селяне сусідніх держав.

Радянська Україна, що широко розгорнула в себе культурну працю і дійсно віднесла на надзвичайну височину національне питання, мала вплив на сусідах. Не випадок, що в Польщі, напр., українське питання в останні роки ставиться інакше, ніж рік, два, три роки тому.

Ми провадимо мирну політику.

Ми зацікавлені в тому, щоб утворити ділові стосунки з усіма країнами, ми хочемо наложити і зберігати мирні стосунки.

Ми поступались де-чим в переговорах, але ми не можемо догворити скабалувати себе, не можемо взяти на свої плечі виллату старих царських боргів, бо це значить, що на Україну припадає найменше 6½ мільярдів карб. золотом.

Деякі люди гадають, що коли з капіталістами не можуть догворитись більшовики, бо вони дуже вперті, то це мабуть, може зробити який небудь "демократичний уряд" що

зетаріату, чи борючись-б це його інтереси. На це покладається ні в якому разі не можна. Ми знаємо, яка є самостійність у дрібних держав. Що їм скажуть, вони те й роблять.

Радянська Україна в складі Радянського Союзу є рівноправна країна. Вона вирішує свої справи сама, незалежно, ті-ж справи, що їй треба погодити з загальним станом Союзу, вона погоджує в Союзі, передовірючи йому права робітників та селян України.

10 років існує Радянська Україна, 10 років ми будемо українську державність, і вся робота робітничо-селянського уряду спрямована на те, щоб по суті забезпечити зростання добробуту трудящих, трудящих всіх національностей і дати змогу трудящим всіх національностей розвивати своє господарство.

І в нас на Україні є такі прихильники фашизму, що як заворушилась світова буржуазія, так і Закрутили всі, що може пора вже починати скидати радянську владу через демократію до фашизму, до планування капіталу, до реставрації царату.

Право на свою робітничо-селянську владу ми оборонили, обороняємо і будемо обороняти й, кожен робітник та селянин до загину обороняйте це.

І це тому, що робітничо-селянська влада дає оборону прав на мирне будівництво, на відбудовування зруйнованого господарства, розвиток виробничих сил на засадах задоволення інтересів трудящих, на засадах соціалістичного ладу, де не може бути експлоатації.

Що до здобутків революції, я вже говорив, що в буржуазії відібрано тут на Україні на 3 мільярди карб. нерухомого майна та землі приблизно на три мільярди. Додавши ще 6 — 7 мільярдів скасованих боргів, матимемо вже понад 12 мільярдів. Це майно, ці здобутки революції робітників і селян не можуть випустити з власних рук, вони їх мусять використати для розвитку свого пролетарського соціалістичного господарства, а не передавати до рук власників, до рук експлоатації, що використовують для пригноблення трудящих, для нового визискування трудящих.

Ці фонди, ці здобутки революції, матеріальні завойовані революцією, ми не можемо випустити з рук. Може де в когось виникає думка — чого це більшовики собі приписують? Адже і перед Жовтневою революцією були обійняти діти землю і владу. Пригадаймо Центральну Раду на Україні, яка оголошувала, що вона є представниця трудящих. Ця Центральна Рада не могла передати землю без викупу селянам. Але викупляли землю дуже дорого коштуватиме селянству. А потім, кому-ж сплатувати? Тим, хто володів землею, щоб вони знов таки пригнобляли трудящих? Ми забезпечили цілковите звільнення трудящих від всякого пригноблення, бо ми збудували робітничо-селянську владу.

Даремні надії "ображених" революцією.
Де-хто сподівается, що мовляв, коли робітники й селяни не посваряться, то може можна посварити Україну з Росіями.

Хто ці люди? Чого вони хочуть? Ці люди не враховують одного важливого питання, що наш Союз — це добровільна організація. Як би "трудящі" України не були зацікавлені в Союзі, то вони не входили-б до Радянського Союзу. Союз Радянських Республік, це організація, що обороняє від єдиного капіталістичного фронту всього світу.

Тільки той, хто зацікавлений в тому, щоб розпорозити сили пролетаріату, хто зацікавлений в тому, щоб ставати на перешкоді пролетарській справі, тільки той може поради робітникам та селянам України відокремитись від робітників та селян Росії, Білорусії, Закавказзя й т. инші. Тільки вороги трудящих можуть це порадиати.

Коли-б ми були відокремленою державою, то нам треба було-б збільшити для своєї оборони військо на Україні в декілька раз порівнюючи з тим, що ми маємо зараз. А чи було би це справді в інтересах про-

дукції, чи борючись-б це його інтереси. На це покладається ні в якому разі не можна. Ми знаємо, яка є самостійність у дрібних держав. Що їм скажуть, вони те й роблять.

Радянська Україна в складі Радянського Союзу є рівноправна країна. Вона вирішує свої справи сама, незалежно, ті-ж справи, що їй треба погодити з загальним станом Союзу, вона погоджує в Союзі, передовірючи йому права робітників та селян України.

10 років існує Радянська Україна, 10 років ми будемо українську державність, і вся робота робітничо-селянського уряду спрямована на те, щоб по суті забезпечити зростання добробуту трудящих, трудящих всіх національностей і дати змогу трудящим всіх національностей розвивати своє господарство.

І в нас на Україні є такі прихильники фашизму, що як заворушилась світова буржуазія, так і Закрутили всі, що може пора вже починати скидати радянську владу через демократію до фашизму, до планування капіталу, до реставрації царату.

Право на свою робітничо-селянську владу ми оборонили, обороняємо і будемо обороняти й, кожен робітник та селянин до загину обороняйте це.

І це тому, що робітничо-селянська влада дає оборону прав на мирне будівництво, на відбудовування зруйнованого господарства, розвиток виробничих сил на засадах задоволення інтересів трудящих, на засадах соціалістичного ладу, де не може бути експлоатації. Що до здобутків революції, я вже говорив, що в буржуазії відібрано тут на Україні на 3 мільярди карб. нерухомого майна та землі приблизно на три мільярди. Додавши ще 6 — 7 мільярдів скасованих боргів, матимемо вже понад 12 мільярдів. Це майно, ці здобутки революції робітників і селян не можуть випустити з власних рук, вони їх мусять використати для розвитку свого пролетарського соціалістичного господарства, а не передавати до рук власників, до рук експлоатації, що використовують для пригноблення трудящих, для нового визискування трудящих. Ці фонди, ці здобутки революції, матеріальні завойовані революцією, ми не можемо випустити з рук. Може де в когось виникає думка — чого це більшовики собі приписують? Адже і перед Жовтневою революцією були обійняти діти землю і владу. Пригадаймо Центральну Раду на Україні, яка оголошувала, що вона є представниця трудящих. Ця Центральна Рада не могла передати землю без викупу селянам. Але викупляли землю дуже дорого коштуватиме селянству. А потім, кому-ж сплатувати? Тим, хто володів землею, щоб вони знов таки пригнобляли трудящих? Ми забезпечили цілковите звільнення трудящих від всякого пригноблення, бо ми збудували робітничо-селянську владу.

Даремні надії "ображених" революцією.
Де-хто сподівается, що мовляв, коли робітники й селяни не посваряться, то може можна посварити Україну з Росіями.

Хто ці люди? Чого вони хочуть? Ці люди не враховують одного важливого питання, що наш Союз — це добровільна організація. Як би "трудящі" України не були зацікавлені в Союзі, то вони не входили-б до Радянського Союзу. Союз Радянських Республік, це організація, що обороняє від єдиного капіталістичного фронту всього світу.

Тільки той, хто зацікавлений в тому, щоб розпорозити сили пролетаріату, хто зацікавлений в тому, щоб ставати на перешкоді пролетарській справі, тільки той може поради робітникам та селянам України відокремитись від робітників та селян Росії, Білорусії, Закавказзя й т. инші. Тільки вороги трудящих можуть це порадиати.

Коли-б ми були відокремленою державою, то нам треба було-б збільшити для своєї оборони військо на Україні в декілька раз порівнюючи з тим, що ми маємо зараз. А чи було би це справді в інтересах про-

ЗАХІДНЯ УКРАЇНА.

АРЕШТИ ПІ АРЕШТИ!

Дня 22. березня ц. р. арештувала жандармерія п. Телеско Михайла зі Стрия, народного учителя, який шість місяців тому вернув з Чехо-Словацьчини і був від 24. листопада 1927 року в господарсько-садивничій школі в Милованю учителем молочарства. За що його арештували, невідомо.

ЯКИМИ ШЛЯХАМИ ПІДЕ УНДО?

В українських політичних кругах числяться з можливістю, що в скорім часі приїде в таворі парламентарної репрезентації УНДА до поважних політичних розходжень на тлі відношення до польської державності. Більш як певним виявляється, що повстане група позитивістів, що стане їй становити лояльність. Як провідника цієї групи вже тепер вимінують тернопільського посла д-ра Барана. З тим фактом числяться також польський уряд, а радше сенатори з тавору Пилсудського, котрі стремлять до цілковитого звільнення партії хліборобів, уважаючи, що кращу роллю відіграють угодові елементи з УНДО. Ім теж зарезервовано місця в соїмі на скрайній правниці.

СКІЛЬКИ КОШТУВАЛИ ВИБОРИ ДО СОІМУ.

На основі провїзоричних об'рахунків видатки державного скарбу з технічним переведенням виборів до законодавчих установ в Польщі вносили два мільйони золотих.

КООПЕРАТИВНИЙ КЛІЧ.

(Стаття йде в дискусійному порядку.)

Батько кооперативної теорії Овен ще перед століттям, кидаючи свій ідейний кооперативний кліч, не кидав його для визискувачів, але для визискуваних. Він, бачучи кривду, яка діялась з сторони капіталістичної торгівлі для великої робітничої маси, хотів тим своїм ідейним клічем задати удар приватній експлуатаційній і підпартійній законам торгівлі. Він знав, що робітникам немилосердно визискує та кривдить капіталіст підприємця, не доплачуючи йому за його працю, забираючи від нього його піт та терпіння за марненький гріш. Він доглянув ще також і другого небезпечного ворога бідноти, який щодня, що хвилини наставляє свою брудну руку по цей нуджений талежко зарплатковий робітничий гріш, приватного торговця. Він знав, що зернятка його кооперативної ідеї понайбільш часті падають в капіталістично-буржуазне хабузя, але він вірив також, що другі зернятка падають на землю родючому пролетарській масі і видадуть свої овочі.

Кооперативний кліч. Добровільне об'єднання людей, хоча зменшити свої видатки на споживання за щоденний свій наущений хліб. Добровільне об'єднання поневолеених визискуваних суспільних мас. Рівноправність, співпраця, гармонійність самопомоги, просять приймається навіть в країнах капіталістичної Європи поміж робітництвом, яке на початку його не хоче розуміти. Ідейні економісти європейського континенту пропонуєють далі ідею Овена. Цілий буржуазний торговельний світ виступає повною силою проти так небезпечного для него магнетичного кліча, хоча його зараз при народженню вбитий. Приватна торгівля об'єднується в ріжнородні спілки та торговельні товариства, щоб боротись проти нього. Дарма, кооперативний кліч видається так в масі. Кооперація в Німеччині, Данії, Англії, Чехії та в інших країнах Європейського континенту, хоч дрібно буржуазна по своїй суті, все-ж таки осягає великі здобутки.

Вона там вже є сцентралізована, організує кооперативні банки, респоряджає обширною пресою та веде велику пропаганду. В країнах волі, в Радянському Союзі, вже нині мріють про інтегральну кооперацію, яка повинна охопити ціле економічне життя, себто від продукції аж до споживання.

В Америці та Канаді вже до нині повинні горіти великі кооперативні огні між робітничою масою, яка культурно та просвітньо стоїть багато вище від європейської (?). На жаль, не десь починають десь не десь бляматами маленькі вогники кооперативної ідеї. Робітництво бореться тут криво за підвищення своєї платні та коротший робітничий час. Чому-ж добровільно не що-дня, а що години несе тяжко зарплатковий робітничий гріш, приватного торговця за товари? Для фабрики канта все одно, кому він збуває свій товар, чи дрібнобуржуазному торговцю чи кооперативній робітничій спілці. Ціна товару для обох буде однакова. Кожний людський індивід має нахил до бізнесу, хоче жити коштом, праці другого, хоче бути пташкою небесною, не орати ні сіяти а жити і то добре. Яким капіталом респоряджає дрібнобуржуазна торгівля і звідки вона його взяла, нехай на це питання відповідає кожен робітник та робітниця самі. Чи такі самі успіхи при капіталістичній формі господарства не могли-б бути осягнуті робітничо-кооперативній спілці. Чи робітництво, респоряджаючи знаряддя продукції в споживчих кооперативних спілках, не могло-б було мало по малу приступати до продукційних кредитивних, а навіть будівельних спілок? Таким чином процес в країнах капіталістичного устрою від продукції аж до споживання пересувався-б в руки робітників, а з ним в парі йшло-б його визволення. Дивись, товариш, та товаришко, на проміні сонця, які для тебе призначені, спіши до них, а вони для тебе лиха не вдіють, бо вони створені для твого добра та твоєї волі. *Мусю М. Торонто, Онт. березня 1928.*

що вони проти мене — я обернувся проти них.

— А зараз ви вдоволені?
— Так.
— Яке ваше вдоволення?
— Я маю душеве вдоволення.

Почуваю себе сильним чоловіком, дивлюся на світ здоровими очима та сповняю свої обов'язки супроти себе самого, своєї родини та своєї класи.

— Як-ж ваші обов'язки?
— Ширити освіту середшироких українських працюючих мас, плекати в них дух братерства і любови до рідного поневоленого народу зокрема, а робітничої класи взагалі.

— Кажете, що ширите культуру серед українських працюючих мас, освідомляєте їх?
— Так.
— Хай хоч один із забламучених українських робітників і фермерів докаже нам, що наші більшовики зробили для України так на чисто національно-політично? — спитав редактор "К.Ф."

Фермер, не знаючи з ким має до діла і бачучи, що до такогочоловіка потрібно доктора по умовим недугам, а не аргументів, старається відсунути і відійти від него. Але редактор думав, що як фермер не дуже "прилично" вбраний, то зможе його перекопати та захопити читати його газету.

— Ну-ж відповідайте, що ваша організація зробила для України на чисто національно-політично, що вона зробила для винищення шкідників української національної справи?
— натискав редактор.
— Що зробила?
— Так.
— Боролася і бореться проти всяких шкідників.
— Проти яких шкідників?
— Проти ворогів української національної справи.
— Яких ворогів?
— Проти панків з "У.Г.", проти "латів" з "К.У." та проти таких, які засідають в редакції "Канадійського Фермера", що називають членів і членкинь української нації "кадрами заморелічених Галіційців", що служать ворогам українського працюючого народу.

Редактор ще гірше став чорним, а окуляри посуналися аж на кінець носа.

— Чи ви знаєте з ким ви говорите?
— А чому-ж би я не знав.
— З ким-же?
— З жертвою канадійських доларів. — відповів фермер, полишаючи редактора з неприємним йому фактом.

Драпака.

жиа про це міркувати по тих старих моглах, що їх тепер виконують чимало. По знайдених там кістках для сучасної науки про людські кістки можна міркувати про вік людини, що померла. Кістки — бо ці весь час на протязі життя людини міняються.

Крім цих відомостей, вдалося знайти надгробки з одної римської колонії перших часів християнства, себ-то коло двох тисяч років тому, на яких були написи про народження і смерть похованих. З цих написів та по кістках вдалося довідатись, що найбільше людей тоді вмрало віком від 29 до 30 років. Загалом-же середній вік людини в стародавні часи був 45 років. Найбільше, що зменшує людині життя — це важка праця. Наприклад, нападки колишніх рабів — Негри, що живуть у східній Африці, не доживають більше 33-ох років. Підчас рокозів в Англії було знайдено могильник, ким більше десяти тисяч років. Виявляється, що люди тоді жили персично до 33 років. В середній віці (1300 — 1500) люди жили персично до 40 років.

Із усіх цих досвідів виявляється, що смерть, коли людини більше сто років, являє собою нещастя. І ми бачимо, що людскість в цьому напрямі пішла вперед. Це пояснюється, найбільше, досягненнями науки, особливо медицини, що дає тепер можливість людям продовжити своє життя.

НАУКА НА УКРАЇНІ.

АКАДЕМИК ДМИТРО ГРАВЕ.

Є наука математика, яка визначає числа, різні виміри та різні функції. Математика поділяється на кілька частин: алгебра, геометрія, арифметика, фізична й хемічна математика то-що. Математика, як і всяка інша наука, допомагає людині в житті, допомагає покращувати умовини людського життя. Радянське будівництво вимагає особливо точного відрахунку своїх досягнень та тих можливостей, за допомогою яких можна полектити людині жити.

Багато видатних вчених з дуже давніх часів працюють над математикою, захоплюються цією наукою. Отож варто знати тих вчених, що саме в цій справі показали себе корисними членами громади.

Академик Дмитро Олександрович Граве, як раз і вславився своєю роботою з математики. Народився Д. О. Граве 1863 року в повітовому місті Кириліві, Новгородської губернії, в сім'ї міського вчителя. З дитинчих літ він виявив велике зацікавлення до різних машин. Підчас науки в Гімназії, яку він відзначав з нагородою, Д. Граве відзначався вже серед своїх товаришів успіхами з математики. В 1881 році Д. Граве пішов до вищої математичної школи в Петербурзі.

В той час в Петербурзькому університеті професорами були видатні вчені, що допомогли Д. Граве в його науці. Через чотири роки Д. Граве за-

кінчив вищу школу й за великі успіхи його було залишено при університеті, щоб підготувати на професора. В 1889 році він почав свою професорську діяльність в кількох петербурзьких вищих школах. Зловроїв Д. Граве був слабкого, а з Перерубурзі дуже тяжке підсоння. Через те, Д. Граве перейшов професором до харківського університету, а з 1922 року в Київ.

Працюючи по вищих школах, Д. О. Граве зумів підготувати серед студентів кількох молодих вчених, що тепер працюють по радянських вищих школах.

Відзначаючи велику наукову роботу Д. Граве, Українська Академія Наук в 1919 році виділила його академиком. Він керує катедрою прикладної математики (себ-то тої частини математики, що найбільш потрібна до біжучої роботи), професорує в Київському Інституті Народної Освіти, читає лекції з математики по вищих школах і пише наукові твори.

Зазнавши за юнацьких років багато бідувати, доки вбився на дорогу, академик Д. Граве один із перших широчо став на бік радянської влади й віддав всі свої сили для радянської науки. Він сам так пише:

"Ті умови для розвитку науки, що їх дає радянська влада, переконують нас у тому, що тільки за радянської влади й може наука вільно розвиватися та йти далі".

Мих. Біковець.

СКІЛЬКИ ЛЮДИНА МОЖЕ ЖИТИ.

Недавно в Англії помер гірничий робітник, якому було 133 роки і він протягом 80 років працював в одній шахті. Англійський селянин П'єр до 130 років виконував тяжку роботу. Коли йому було 120 років він оженився і жонатим жив ще 32 роки. Другий селянин Енкіс, дожив до 160 років, і коли йому було 140 років, то він судився з двома своїми синами, одному з них було 100 років, а другому — 102.

Ще й досі недалеко від Батуму, на берізі Чорного моря, живе селянин Микола Шаповський, якому 147 років, він був жонатий тричі. Тепершній його жінок було 20 років, коли вона віддалась за його, а "молотому" було тоді 90 років. Наймолодший його дочці тепер тільки 28 років. Шаповський ще й досі жвавий дідок і щодня носить з лису хмиз та дрова.

Професор Ленінградського університету Немілов у своїй новій книжці "Життя і смерть" зазначає, що людина може жити так довго тільки в над-

звичайно гарних природних умовах. Головне, що ця людина повинна бути з роду надзвичайно спокійною і ніщо її не повинно хвилювати. Така людина не повинна робити зайвих рухів, вивипати, то-що, а також ніколи не хорити ніякими хворобами. Ні одна людина не дожила до 187 років. Але й до 122 років доживає дуже мало людей. На мільон осіб, як вирахували вчені, приходиться тільки одна людина, що доживає сто років.

У зв'язку з цим повстає питання, чи живуть люди тепер довше, чи жили вони колись довше. І досі існує думка, що за "доброту старого часу" люди жили довше, ніж у наш бурхливий час революції. Статистика наших часів доводить, що найбільше людей вмрало в перші два роки життя після народження. Потім смертність падає і тільки з 40-ох років вона знову починає збільшуватись. І досягає найвищого збільшення між 65 і 75 роками. Статистика смертності давніх часів в нас немає, але мо-

АКАДЕМИК П. ТУТКОВСЬКИЙ ПРО ОСТАННІ ЗЕМЛЕТРУСИ.

З приводу телеграфного повідомлення про землетруси в Туреччині, а також про землетруси, що сталися останнього часу в Італії, Австрії та Югославії, відомий геолог, директор Українського Геологічного Інституту, академик П. Тутковський заявив співробітникові "Пролетарської Прави" таке:

— Останній землетрус у Туреччині, є, безперечно, один з найбільших та серйозніших за останніх років. Зв'язок рухів земної кори, що витворює гори в середній Азії та південній Європі, встановив давно славнозвісний віденський геолог Знос. З цим процесом неминуче пов'язано землетруси, але передбачити силу та тривалість цих землетрусів ще не можна за браком точних спостережень. Отже, можливо, що землетруси, які відбулися остан-

нього тижня, можуть спричинити скрізь, але можливо, що вони періодично за кілька років повторюватимуться.

Думка визначнишого в Європі англійського геолога Грегорі про неминучість великих землетрусів 1928 року в Європі, Азії й Америці, а також погляд кількох англійських геологів про можливість землетрусів в районах близьких до столиць Нью Йорку, Лондону, Парижу, Берліну, Москви побудовано тільки на передбаченнях і небезпеку цих землетрусів сильно збільшено.

Цього року можна сподіватися землетрусів на південних частинах Європи, у Малій Азії, Японії й Туркестані.

Останні землетруси примушують знову знати питання про негайну організацію сейсмічних станцій в Києві й Одесі, що дали-б можливість точних сейсмічних передбачень.

ПІД РУМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ.

ЗАПЛАТА ЗА ПРИЛУЧЕННЯ БЕСАРАБІ ДО РУМУНІЙ.

Румунська влада платити своїм "патріотам", бувшим послам бесарабської краєвої Ради, які рішили прилучити Бесарабію до Румунії. Вона старається кожного з цих послів наділати землею по 50 гектарів і то без жадної заплати.

БОЯРИ БОЯТЬСЯ ПРАВДИ.

З Букарешту доносять, що всіх кореспондентів закордонних часописів в Румунії запрошено недавно до пресового відділу міністерства закордонних справ, де повідомлено їх іменем уряду, що коли будуть нададі алярмувати свої редакції фальшивими (?) поголосками про намірену революцію та дімісю уряду в Румунії, то муситимуть на днях залишити територію держави.

Кореспондента віденського урядового пресового бюро повідомила поліція, що протягом 24 години мусить залишити кордони Румунії за неввічливе становище, яке заняв у своїх кореспонденціях до Відня. Видалення відкликано щойно на рішучу інтервенцію австрійського посла.

АРЕШТУВАННЯ ЗА РОЗДАЧУ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

Мимо цього, що сигуранца вже застанвила переслідування акції допомоги жертвам повені, яку зложили американські і канадійські робітники й фермери через Український Робітничий Допомоговий Комітет Жертвам Повені на Буковині, то мимо цього арештування відбувається даліше вже зі сторони жандармерії. Арешт донос двірника Іванчука арештувала жандармерія в Банилові Смерку, що роздавав там до-

помогу жертвам повені. Його переведено до воєнного суду в Чернівцях, де він сидить до сьогодні. Варто зазначити, що Іванчук є членом української національної партії і підпора "Рідного Краю".

НАСИЛЬСТВА СИГУРАНЦИ.

Соціал-демократична партія Румунії зарядила вислати президентів міністрів масові петиції з підписами працюючих у справі увільнення Бужора з дофтанської в'язниці. Таких кільканайтьох петицій доставля і буковинська організація соціал-демок. партії в Чернівцях до збирання підписів. Але черновецька сигуранца, доповідавши десь про це вперед, арештувала робітника з такою петицією, а відтак зажадала від секретаріату організації видання всіх тих петицій і їх сконфіскувала.

Є це нечуже насильство сигуранци, яка дозволяє собі на Буковині на це, чого не могла-б допустити в цілій Румунії, бо там збирають підписи мужі довіряя партії без перешкод.

НЕ ТАК СТАЛОСЯ, ЯК БАЖАЛОСЯ.

В Лондоні заборонено повідомляти в часописах про розводи. Думали, що цим зменшаться розводи та сталося інакше: розводи значно збільшилися. Перше лує до блях стиду, а тепер ні, бо стид закритий!

СКАСОВАННЯ ПАШПОРТІВ МІЖ АВСТРІЄЮ І ЧЕХІЄЮ.

Від 5 квітня ц. р. подорожування через кордаси Австрії до Чехо-Словацьчини відбувається без пашпортів. Подібна умова що до скасування пашпортів наступить мабуть з дием 1. травня між Німеччиною і Чехо-Словацьчиною.

ЗАМІТКИ.

"Буде щось нового".

Хваляться "вищі верстви" католицької церкви, що коли поверне єпископ Будака з Європи, то буде щось нового. Розуміється, що не для поштупового українського робітництва та фермерства, а для греко-католицького гуртка.

Один греко-католицький пін заявив в одній церкві на "кізанню", що православ'є в Канаді геть розпадається, православіні "отці" переходять до греко-католиків.

Він впеvав своїх парохійян, що скоро поверне єп. Будака, то "висвятить" на греко-католицьких попов теперішніх православних батюшків.

Коли цьому правда, то для греко-католиків буде щось нового, а для греко-православних буде "супраїс".

Якщо це здійсниться, то прийдеється Свистуніві самому свистати в своїй церкві.

Непрямний факт.

Редактор "Канадійського Фермера", якоеь припадково (бо він перед людьми ніколи не показується), зайшов з українським фермером в дискусію, в якій доказано редакторові непрямний факт.

— Чи ви належите до комуністів? — спитав редактор фермера.

— Поки що не належу, а наведу лише до освітньо-культурної організації — Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім.

— А куди ви попередно надали?
— Всюди.
— Як то всюди?
— А так. Куди йшли провідники, туди й я за ними. Вони до католиків — я за ними, вони до присбитеріян — я за ними, вони до православних — я за ними, але коли я побачив,

Найновіші "відкриття" Назарука.

О. Назарук прийшов до переконання, що "народу" як суспільної цілості ніде нема. Суспільство поділене на групи, класи, багатих, бідних. Ніхто не працює для всего народу, а лише для себе самого, для своєї групи і класи.

Коли, приміром, Назарук збирає гроші "на визвіли українського народу", або т.з. "позичку для галицького уряду", то він перше всего ма на думці визвіли себе самого від канадійської шуфлі. Для "народу" він не стараєся працювати, бо народ, як суспільна цілість не існує.

Чому Назарук не зробив цього "відкриття" тоді, коли він збірив "позичку", але аж те-

Непрямний факт.

Редактор "Канадійського Фермера", якоеь припадково (бо він перед людьми ніколи не показується), зайшов з українським фермером в дискусію, в якій доказано редакторові непрямний факт.

— Чи ви належите до комуністів? — спитав редактор фермера.

— Поки що не належу, а наведу лише до освітньо-культурної організації — Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім.

— А куди ви попередно надали?
— Всюди.
— Як то всюди?
— А так. Куди йшли провідники, туди й я за ними. Вони до католиків — я за ними, вони до присбитеріян — я за ними, вони до православних — я за ними, але коли я побачив,

КУПУЙТЕ ЮБІЛЕЙНІ ФОТОГРАФІЇ УКР. РОБ. ДОМУ У ВІННІПЕГУ!

Щоб увіковічнити пам'ять десятилітнього ювілею Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім, Центральный Виконавчий Комітет заповнів і видав художній малюнок центрального будинку у Вінніпегу, який прикраєть помешкання кожного члена й членкині ТУРФДім та кожного українського робітника й фермера, який купить собі цей образок.

Малюнок є в трох кольорах і двох форматах. Перший менший формат — самий образок 6X9, а з бордером 9X11 — коштує лише 25 центів шукта.

Другий, більший формат 10^{1/2}X16 самий лише малюнок, а з бордером 13X19 надається для більших приміщень, головню для Українських Робітничих і Фермерських Домів. Більший малюнок коштує \$1.50.

Кожний робітник і фермер повинні набути собі хоч менший прекрасний образок за 25 центів.

Кожна робітничо-фермерська інституція повинна набути собі більший малюнок за \$1.50.

Замовлення разом з належитістю посилайте таки зараз на адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASSOCIATION
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДРУГА ВІЙНА.

Тиміш, Онт.

Дня 22 квітня в р. Драмспівгурток при відділі ТУРФДіи у Тимішві відіграв в Укр. Роб. Домі дуже зворушливу драму п. н. "Родина Шткарів". Перший раз у своїй життєвій я мав нагоду побачити таку гарну драму. Кажу гарну тому, що в ній вірно змальовано життя бідності. В ній представляються трагічні наслідки світової війни.

Коли я сидів і пригладжав гри аматорів, які нещаслива родина шткарів утратила в наслідок війни одну людину в цій родині, мене огорнув жах. Як тяжко, коли людина хтось забере те, що в неї найдорожче. А чим більше в людини бути щось дорожче від очей?

Я є одним з тих, що бачив тисячі нещасних Івасів, чейто людей, яким гривали газні пиліпки олії. Военний могож пожеж мільйони найкращих синів робітничої класи, а сотки тисяч остались без очей. Це є щина, яку людство платить за те, що не хоче позбутися купки паразитів, які спричиняють такі суспільні катастрофи (війни) тому, що вони заробляють на тім мільйони доларів.

Я був учасником світової війни, воював по сторони кровавих Романових. Одного разу, на ріці Стаході, Віленська губернія, Німці пустили на нас тривалий газ і за 2-3 години вражали очі 25,000 нещасних воєвків. Це нечуване в історії звірство, якого досюдаються цивілізовані (тек себе називають) народи.

Капіталісти в тепер підготувались до другої соі разів страшішої війни, ніж була остання. Виробляють у великій кількості такі бійні газів, виробляють величезні гармати, бомбомети, пілвоодні судна, тисячі авіацій, сотки воєвних кораблів і все те має ужитися в будущей війні на нищення народів. У Злучених Державах будуть тепер багато воєвних кружків, мається на меті збудувати в кількох наступних роках двайцять таких кружків. Другі держави роблять те саме. Англія, яка мала до геру часу найсильнішу воєвну флоту на світі, також не хоче лишитися позади й буде багато додаткових кораблів. Японія, Франція й Італія також збільшувать суходупні армії й флоту.

Це ані трохі не промовляє за мир помімо того, що капіталістичні уряди старяться обдурити працюючі маси й час від часу скликають конференції роззброєння. Остання конференція роззброєння в Женеві є наочним доказом, що капіталістичні держави не думають зменшувати свої зброєвнї сили. Коли радянська делегация предложала дійсній план роззброєння, то буржуазні делегати всімазя Т й назвали радянський план утопічним. Розуміється, що для капіталістів це є утопія. Вони тільки для того й сходяться на різні мікарнари конференції, щоби вплинувати єдиний фронт проти Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Після кожної такої конференції, вони починають ще більш гарячкову зброєнкаря.

Товариші! Наші обовязок є не допустити до нової війни, яка знову наблїжається. Вона потрібна тільки капіталістам, бо вони наживаються за неї. Всі буржуазні країни готуються нападати на С.Р.С.Р., вони хочуть зшити робітничу владу, злобути робітників. Ми повинні організуватися, щоб поставити опір. Ту зброю, ко-

ПРИХОДІТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМУ "ТАРАС ШЕВЧЕНКО!"

В КОЛМЕН, АЛТА. — Фільма буде показана в К. of P. Hall: в четвер, 3. травня перша частина, а в п'ятино, 7. травня друга частина. Початок в годині 9. вечером. За ціною тикетів слідть на оголошеннях.

ГІЛКРЕСТ І БЕЛВІО, АЛТА. — Фільма буде показана в Юніійні Саалі в Гілкресті, Алта.: в п'ятино, 4. травня перша частина, а в суботу, 5. травня друга частина. Початок в годині 8.15 вечером. За ціною тикетів слідть на оголошеннях.

В КЕЛГАРИ, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в п'ятино, 11. травня перша частина, а в суботу, 12. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

КЕМПОР, АЛТА. — Фільма буде показана: в п'ятино, 14. травня перша частина, а в вівторок, 15. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

ДРОМГЕЛЕР, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в четвер, 17. травня перша частина, а в п'ятино, 18. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В НОРДЕГ, АЛТА. — Фільма буде показана в Емпрес Театрі: в вівторок, 22. травня перша частина, а в середу, 23. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В ЕДМОНТОН, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в п'ятино, 25. травня перша частина, а в суботу, 26. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Народній Домі: в п'ятино, 28. травня перша частина, а в вівторок, 29. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО!

ли і чим були, коли над ними мали провід різкі палики з табірні як нацистського, так і релігійного? Ми були тільки сліпим знаряддям в руках різних дурисів. Наша нещасливність була для "васів" і поів великим життям, на чім вони випасли свої карки, нуза, мали за що бити, гулати, бенкетувати, а все це за нашу горю.

Та все те минулось. Я в вже згадав пошине, велика частина українських робітників і фермерів зрозуміли своє класове й економічне положення й сьогодні з огляду на звернення від "ширих опікунів", будуть організації, робітничі доми, в котрих учаться самі й свої діти, та крок за кроком стараться діграти те, що стратили за кільканадцять літ під "широю" опікою панських лозаків. Кімак.

КОМУ ВОНИ СЛУЖАТЬ. Війнер, Мак.

Редакторів "Канадійського Українця" так голова розболілась, що часом може допомати. Той невинний бляхо голови спричиняють огі прокляті більшовики. Українські патріотичні редактори не мають що писати, то визнавлять безперестанно помилки на більшовиків та на радянську владу взагалі. Вони дуже плувають тіди, коли працюють в якій небудь країні, їджджються заподіяти панам кривду.

От редактор "К. У." розпалкає, що більшовиків відібрали від помилки та капіталістів нагарбали ними від працуючих майно та розігнали їх на чотири вітри. Це, на думку патріотичних редакторів, більшовицька некультурність. Ну і чі не сором? Більшовики відібрали від панів владу та позбавили їх можливости вискувати працюючий маси.

Деякі з тих гнибелів, ріжкі редактори, киякі, княжні, мусять тепер заробляти на хліб насущний, тому то й редактор "Канадійського Українця" так зусмується. Він ніколи не протестує, коли панські наймити катують працюючих. От хоч би взяли китайських реакційних генералів, які на спільку з американськими, англійськими, японськими, французькими та іншими чужоземними капіталістами закутали тисячі китайських робітників та селян. Розстрілюють, мучать, саджають у тюрьму працюючих за те, що вони хочуть волі, хотеть живи.

Проти такого злочинного винку катів працюючих редактор "К. У." ніколи не протестує. А скільки то жертв улаво від руки нещасного капіталіста в західній Європі та колоніях різних країн. І коли редактор українських патріотичних газет мимодолом напхнуться про таку подію, то в такому дусі шиб то це була якась радісна вістка.

Та я не маю на думці переконувати тих лобозаживих людей, які релігують патріотичні газети, бо їх ніхто не переконе. Вони служать катом працюючого народу за миску соєвниці. Але ще є багато робітників, які читають і піддержують ті продажні газети. Вони ще не пізнали, кому служать ті люди, які видають "Канадійський Українець", "Український Голос", "Сін" та інші жовто-блакитні релішкі.

А час би вже пізнали панських наймитів. Вони, сховаючись під парасолькою, оборонять інтереси капіталістів, накликають на робітничо-селянську владу і несуть роздор між працюючий маси. Правда, що велика частиня робітників пізнала вже тих зарплатників і не вїрять в їх брехні. Свідомі робітники-і робітничі створили свою робітничо-фермерську пресу, яка оборонє інтереси трудящих. Тому обовязок кожного робітника і робітничі читати й піддержувати ту пресу, яка стоїть в обороні робітників і фермерів.

НОВИЙ "СПАСИТЕЛЬ" Вензвер, Б. К.

Від якого часу в Бенкувер почалась метушня в релігійному таборі. Тут, знаєте, стільки невинних безгоспєвних справ, що конєчно треба щось зробити. Бенкувер — це таке місто, в яім дуже тяжко налагодити особний зв'язки між "вірними" а всеобщий. Коли приде сюди який божевільний, то прохонавших добре грунт, вилупається кілька разів в Енглій Бей тай тає дальше. Значить, несприятельсь польє для пастирів. Інше ідея і причинється на час та згодом покидає свою парадію.

Та в є не кілька православних (свєтунівців), які не можуть бути без душпастиря. От недавно спроводили собі попа, бо католики вже, богу дякувати, від повного часу мають свого. Можливо, що цей раз пошастить їм, бо єдині вірничі сказав, "що цей раз прихід до нас ораїтєськован". Не знаю, як то воно підє з тими божими ділами, бо попередній піп наковів дуже багато зробив. Навідрі каші, й дав драда до Злучених Держав.

Але, бачите, прихід друїтї спєсєвника. Фахівця по тім питанні не бракує.

Тепер католики опустивши крила й журяться, що є забгато неробів. Не дармо парадійники питають одна друга: "Ну, і чо-ж ви прихід, коли має так мало? Та-ж тут і одного не можна втримати, не то звод". Воно й правда! Коли-б люди взнавали гоголов на те, щоби думати нею, то й без одного могла-б обійтись.

Та нам, організованим робітникам, від той метушні ні змож, ні горюч. Перед нами вична дорога, по якій неважно прямуємо вперед.

ВІНСУЙТЕСЯ ДО Р.З.Т. Едмонтон, Алта.

Ще багато є українських робітників і робітниць, котрі не можуть, чи не хочуть зрозуміти й оцінити значиня організації Р.З.Т. Відносятьє до оглазної організації байдужою, легкоуквають її собі, ігнорують і т. ин. Часто можна позути таке від деяких одиниць: "Ат, що там таке Р.З.Т.? Тільки гроші все давав, та давав, а мені ніякого хісна з того не буде" і т. п. Знова інші: "та я ще може колись пізніше напишуся, бо зараз мені якось не виходить, не маю грошей, ще нігде не працюю".

Товариші! товаришки! Коли ви ще так говорите, то дуже помилаетесь, бо ніхто не знає, яке нещастя нас чекає сьогодні, завтра і в майбутньому. Якщо хочете забезпечити себе і свою рідно на випадок якогонебудь нещастя, слабости або каляцтва, то вступаєте ще сьогодні в членів Р.З.Т., бо ця організація дає вам моральну й матеріальну поміч.

За примір подаю вам тут мої спостереження що до організації і значиня Р.З.Т., які я недавно пережив в шпиталі в Вей, Алта. Минулої зими мені сталося таке нещастя підчас праці в копалині вугля в згаданій місцевості, що я мусів піти до шпиталю. За час мого 8-тижневого перебування в шпиталі я одержав за помогой від Головного Заряду Р.З.Т. в сумі \$91.50. В протити тих кількох чижнів мого лікування в шпиталі не було такого дня, щоб мене не відвідує хто з товаришів чи товаришів з відділу Р.З.Т. в Вей.

Принесли мені до шпиталю "Укр. Роб. Вісти" і книжки до читання; надавали мені дуза й бальзамости, роздувалися про моє "сімо", котру я полинив за собою в Едмонтоні. В кожній разі готуві були даги мені матеріальну поміч, якцо така поміч була-б мені потрібна. Тоді відав, що я не є забуючо світло людини, що за мною є моральна й матеріальна поміч організації, де всі, як різні, одні другим допомагають в нещасті і співчувають.

От така то, бачите, наша організація Р.З.Т.

Шир дякую опікунам хорих і всім товаришам і товаришкам, котрі постійно мене відвідували підчас мого лікування в шпиталі в Вей. Як же ширя подяка і пошана тим товаришам, котрі дали почин до організації Р.З.Т. Петрів Оніщук.

ВЕЛИКОДНА "ЗАБАВА." Едмонтон, Онт.

Коли приходять великодні свята, вірничі люди приготувались, щоби відсвяткувати їх, як бог приказав. Святять паски, яйця, кобасу, а деякий і фязичину, з самогоном поставити на спід у кошик, та щоби її не видко було, але доброду християні нові зається, що вона посвячена й відчуває в ній лишній смак. Розуміється, що коли добре записати, а до того ще випити свяченої записки, то тоді хочеться людині забавитися, як бог приказав.

В Едмонтоні є поважне число Українців. Багато з них вже не носять святини яйця, даєть так, як є. Та не про тих збожних, які ще не пізнали, оборувають інтереси капіталістів, накликають на робітничо-селянську владу і несуть роздор між працюючий маси. Правда, що велика частиня робітників пізнала вже тих зарплатників і не вїрять в їх брехні. Свідомі робітники-і робітничі створили свою робітничо-фермерську пресу, яка оборонє інтереси трудящих. Тому обовязок кожного робітника і робітничі читати й піддержувати ту пресу, яка стоїть в обороні робітників і фермерів.

ММ РОЗПОЧИНАЄМО ПРАЦЮ. Руан, Кве.

В Руані є відділ Р.З.Т., який числять поверх 30 членів. До геру часу не можна було розвинути організаційної праці тому, що не було свого приміщення.

Ми сходились до т. Н. Фаренко, або до т. С. Делюка й обговорювали свої найвужчі справи. Правда, що згадані товариші ніколи не відмовлялись нам своїх помешкань. Зате належиться їм поляза.

Але-ж не можна все людом докучати. Ми прийшли до переконання, що нам треба за всяку ціну збудувати свою власну хату, бо як сказав наш поєт Шевченко: "В своїй хаті своя правда, і сила, і воля". Щоби стати її, ми вибрали комітет, який стараться, щоби довести діло до кінця.

Будівельний комітет скликав на протити одного місяца два масові віча в справі будови дому. Один з тих віч відбулось 25. березня і, у, в домі т. С. Делюка. Віче відкрив т. Д.

Товариші! і покликав до слова т. Зарембу. Промовць говорив про злобути ТУРФДіи за минулих десять років. Доклав фактами, яку користь роботу аєде культурно-освітні організації серед української працуючої йграючі в Канаді.

На закінченні своєї промови завінав присутних, щоби заложили вілний жертва на будову дому в Руан. Зібрано 505.00 готівкою, а також деякі товариші обіцяли даги пізніше.

Отже ми започаткували велике діло не тільки словами, а переводимо їх в пратьку. Лишається тільки, щоби всі робітники в цій місцевості зрозуміли значиня дому. Це є справа цілої української громади, а в нашій місцевості є необлікані мати буднок, де могли-б сходиться робітники й вїтисє.

Яко треба, товариші робітники, бадритисє з тою деморалізацією, яка страшно поширена в нашій місцевості. Треба приготувати себе до нового кращого життя. Все в світі міняється. Робітники за минулих кількох років зробили величезний поступ. Сьогодні по всіх закутках земної кулі працюючі беруться, щоби зшити систему звизску, а на її місце місце встановити свободу праці.

Не можемо й ми лишитися позади інших робітників. Ми маємо відділ Р.З.Т. в нашій місцевості й кожний український робітник повинен бути його членом. Історія доказує, що люди мусів організуватися, щоби осигнути свою мету. Нашою метою повинно бути — знищення віковичного ярма народів. Подобинем ми нічого не зробимо, нам треба організуватися.

ЧУЙТЕ, ЗНАЙТЕ ТА Й ДРУГИМ ПЕРЕКАЗУЙТЕ!

ДРАМСПІВГУРТОК ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ У ВІННІПЕГУ, ПРИ СПІВУЧАСТІ ЧЛЕНКИНИ ДІВЧОЇ МАНДОЛІНОЇ ОРХЕСТРИ ТА МУЖЕСЬКОГО ХОРУ КУРСАНТІВ

В СУБОТУ, 5. ТРАВНЯ 1928 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

прекрасну комедію-оперетку в 5-ох діях В. Гоголя п. н.:

МАЙСЬКА МІЩА

Є це інсценований твір великого письменника В. Гоголя. В цьому творі змальована чарівна українська ніч — ніч жита, весела, романтична, повна дівочих та парубочьох співів, гумору. Це така ніч, що й не ставитесь, як вона збїжить перед вашими очима. Будуть прекрасні світлі ефекти та декорації, танок русалок. Одним словом така ніч, в якій старий сапожний голова святається до молодого й павий Каленки (т. Васильяна) лізе співувати до дівчат. То-ж уважайте й не пропустіть цієї ночі.

ЦІНИ ТИКЕТІВ ЗНИЖЕНІ. ВСТУП: 40, 30 І 25 ЦЕНТИВ.

Тикети можна дістати кожного вечера в буфеті Укр. Роб. Дому, а в день представлення при касі.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

В НЕДІЛЮ, 6. ТРАВНЯ, В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ ВІДБУДЕТЬСЯ В УКР. РОБ. ДОМІ МІШАНИМИ СПІВЦЬКИМИ І МУЗИЧНИМИ СИЛАМИ ВЕЛИЧАВІЙ КОНЦЕРТ ВСТУП ЗА ДОБРОВІЛИНИМИ ДАТКАМИ.

ПРОГРАМА НА МІСЯЦ ТРАВЕНЬ У СОДБОРИ, ОНТ.

Старанням всіх робітничих організацій при відділі ТУРФДіи у Содборі в місяці травні відбудуться в Укр. Роб. Домі такі підприємства:

4-го травня Драмгурток відиграє дві штуки п. н. "Новий Барометр" і "Робітничі Солідарність", а відділ Секції Молоді відиграє дуже смішну комедію в одній дії "Чванько".

6-го травня буде перший концерт мішаної мандолінової орхестри.

8-го травня забава з танцями.

11-го травня вечір сміху, опісля забава.

18-го травня Драмгурток відиграє драму в 4-ох діях з життя українських поєслєнів в Канаді "Канадійський Жених".

20-го травня величавий концерт старої мандолінової орхестри.

24-го травня відділ Секції Молоді відиграє дитячу комічну оперу на одну дію п. н.: "Коза Дереза", опісля забава.

31-го травня Драмгурток відиграє дуже прекрасну драму на чотири дії "Терновий Вінок" (Жерти царизму).

Весь чистий прихід з цих підприємств призначений на пресовий фонд української робітничо-фермерської преси в Канаді.

Травневий Комітет.

МІТІНГИ, ЗБОРИ І ЛЕКЦІЇ.

Важне для родичів в Бенкувер-Б. К.

Цим повідомляється всіх родичів, які посилають своїх дітей до Робітничої Дітчої Школи, що в неїдію, 6. травня і, у, в годині 8. вечером, відбудеться в Квинтоні сали

ІСПИТ ВАШИХ ДІТЕЙ.

Кожного батька і матері є обовязком бути на цьому іспиті і власними очима переконатися, який успіх зробіли Ваші діти в Робітничій Дітчій Школі від прозовом нового учителя.

ПОДАЄМО ДО ВИДОМА ВСІХ ІНТЕРЕСУЮЧИХ НОВУ АДРЕСУ ВІДІЛУ Р.З.Т. у Бенкувер. Всікі кореспонденції просим слати до:

Niek Pishak
713 Georgia Str. E.
Vancouver, B. C.
(49)

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДІЛУ Р.З.Т. В ВІННІПЕГУ.

Подается до відоми всім членам Відділу Робітничого Запозомого Товариства в Вінніпегу, що місячні збори відділу відбудуться в неїдію, 6. травня в год. 2.30 по пол. в сали Українського Робітничого Дому.

А що на програмі нарад зборів є важні справи до вирішення, тому проситись всі членів і членкині прийти на ці збори на означений час.

Кожний член і членкиня, влучні на збори повинні мати з собою членську книжочку, бо без неї не будуть випущені до сали і записані як присутні.

Робітники і робітнички, що бажують стати членами Р.З.Т., радо вітаємо.

Секретар-скарбінка буде приймати членські місячні вкладки від год. 1-ої по полудні.

ОСТАННЯ НАГОДА.

Прочитали ми в "У.Р.В.", що известка т. М. Ірчака, "В Бурнях" — розійшлася і на слайді видавництва П вже немає.

Однак не всім відомо, що ітернійський Провод ТУРФДіи має ще ограничену кількість книжок

"В БУРНЯХ"

для продажі. Той спїшить з замовленнями на цю книжку такі зарая, бо як спїзнитесь, то буде дуже малувати. Віділи наших організацій можуть набувати її у нас для колекцій. Замовлення разом з грішми посилають на адресу:

Provincial Executive Committee
U. L. F. T. Ass'n,
300-302 Bathurst St.,
Toronto 2, Ont.

ДО ВИКОНАННЯ СЦЕНЕРІЇ І ДЕКОРАЦІЇ.

Профісійнальний Комітет ТУРФДіи в Торонто, Онт., поєллоляє всіх тих, що потребують в своїх будинках декорацій, куртин і загалом всякої сценерії, що в Торонто є український маляр, який мавнає всю сценерію в Укр. Роб. Домі в Тимішві і Торонто.

Мавлоє все, що тільки потрібно на сцену і виконання артистичне. Роботу виконуються на час і за праступку ціну.

За всіма інформаціями зголошується до Проводу в Торонто наслідуючу адресу:

Provincial Executive Committee
U. L. F. T. Ass'n,
300-302 Bathurst St.,
Toronto 2, Ont.